

V I Lenin

183 studenter inkallas till armén

Den 11 januari publicerade tidningarna utbildningsministeriets officiella kungörelse om att till armén inkalla 183 studenter från Kievs universitet som ett straff för ett ”upproriskt möte”. Den provisoriska ordningsstadgan¹ från den 29 juli 1899 – detta hot mot studentvärlden och samhället – bringas i verkställighet mindre än 18 månader efter offentliggörandet och regeringen har bråttom med att urskulda sina extremt hårda metoder och publicerar därför en massiv anklagelse, där studenternas missgärningar målas i så svarta färger som möjligt.

Den ena missdådet är förskräckligare än det andra! Under sommaren sammankallades i Odessa en allmän studentkongress för att diskutera en plan att organisera alla ryska studenter i syfte att protestera mot olika sidor av det akademiska, offentliga och politiska livet. Som straff för dessa kriminella politiska planer arresterades alla studentdelegaterna och berövades sina dokument. Men oron dämpas inte – den växer och envisas med att bryta ut på *många* högre utbildningsanstalter. Studenterna vill diskutera och sköta sina egna affärer fritt och oberoende. Deras myndigheter hämnas – med den själlösa formalism som alltid utmärkt ryska byråkrater – med småsinta trakasserier, och får studenternas missnöje att stiga till bristningsgränsen, vilket automatiskt sporrar de ungdomar, som ännu inte har sjunkit ner i den borgerliga stagnationens träskmark, till att protestera mot hela systemet av polisiärt och ämbetsmannamässigt tyranni.

Kievstudenterna kräver avskedande av en professor som ersatte en kollega som hade slutat. Administrationen sätter sig på tvären, vilket föranleder studenterna att ”samlas till möten och demonstrationer” och – ger vika. En ung flicka har (enligt rapporterna) blivit våldtagen av två ”vitskjortor”² och studenterna utlyser ett möte för att utröna hur en sådan fruktansvärd händelse kunde inträffa. Administrationen dömer ”anstiftarna” av mötet till isoleringscell i studentarresten. Dessa vägrar att finna sig i domen. De relegeras. En skara studenter följer demonstrativt de relegerade studenterna till järnvägsstationen. Ett nytt möte hålls. Studenterna stannar kvar till kvällen och vägrar att skingras så länge inte rektorn visar sig. Viceguvernören och chefen för gendarmeriet uppenbarar sig på scenen i spetsen för en avdelning soldater, som omringar universitetet och ockuperar den stora aulan. Rektorn tillkallas. Kräver studenterna en lag kanske? Nej, de kräver att isoleringsstraffet skall upphävas och att de relegerade studenterna skall få börja vid universitetet igen. Mötesdeltagarna får sina namn antecknade och tillåts gå hem.

Begrunda denna förvånande brist på proportioner mellan den anspråkslöshet och ofarlighet som utmärker studenternas krav och den panikslagna bestörtningen hos regeringen, som handlar som om yxan redan hade fällts på dess makts stöttor. Ingenting avslöjar vår ”allsmäktiga” regering mer än denna uppvisning i bestörtning. För alla som har ögon att se med och öron att höra med visar detta mer övertygande än något ”kriminellt manifest” att regeringen är medveten om sin ställnings totala osäkerhet, att den endast litar till bajonetten och knutpiskan för att rädda sig från folkets vrede. Årtionden av erfarenhet har lärt regeringen att den är omgiven av lättantändligt material och att en enda gnista, en enda protest mot studenthäktet kan starta en storbrand. Efter att ha konstaterat detta framstår det klart att straffet måste tjäna som avskräckande exempel: Inkalla hundratals studenter till armén! Ersätt Voltaire med en

¹ Lenin syftar på en provisorisk ordningsstadga om militärtjänst för studenter från högre utbildningsanstalter som blivit relegerade för att de deltagit i upplöpp. Denna infördes den 29:e juli 1899. Militärtjänstgöringen varade mellan ett till tre år. Studenter från alla högre utbildningsanstalter i Ryssland krävde dess upphävande.

² ”Vitskjortor” – egentligen ”vitfoder”: Benämning på aristokratiska studenter, kända för sin fientlighet mot borgerligt demokratiska och revolutionära studenter. De bar ett överplagg med vitt silkesfoder.

kaserngårdssergeant³ – Receptet har inte blivit föråldrat, tvärtom, 1900-talet kommer att få se dess verkliga tillämpande.

Denna nya bestraffningsåtgärd, som är ny i den meningen att den försöker att ge nytt liv åt sånt, som för länge sedan har blivit föråldrat, framkallar en hel del tankar och jämförelser. För omkring tre generationer sedan, under Nikolaj I:s regering, var inkallelse till armén ett naturligt straff helt i överensstämmelse med det ryska trälsamhället. Unga adelsmän skickades till armén och tvingades göra tjänst som meniga. De gick miste om sina ståndsprivilegier tills de förvärvade officers grad. Även bönder inkallades till armén, vilket innebar en lång period av straffarbete, där ”Gröna gatan” med dess omänskliga tortyr väntade på dem.⁴ Det är nu mer än en kvarts sekel sedan man införde ”allmän” värnplikt, som vid den tiden hyllades som en stor demokratisk reform. Verklig allmän värnplikt som inte enbart finns till på papperet är otvivelaktigt en demokratisk reform. Genom att överge systemet med det sociala ståndet så skulle den göra alla medborgare lika. Men om så var fallet, skulle då inkallelse till armén kunna användas som ett straff? När regeringen omvandlar militärtjänsten till ett slags straff, bevisar den då inte att vi är mycket närmare det gamla rekryteringssystemet än den *allmänna* militärtjänstgöringen? 1899 års Provisoriska ordningsstadga sliter bort den fariseiska masken och avslöjar den rätta asiatiska naturen även på våra mest europeiska institutioner. I själva verket har vi inte och har aldrig haft allmän värnplikt, eftersom privilegierna som man åtnjuter på grund av börd och välstånd skapar ett oräkneligt antal undantag. I själva verket så har vi inte och har aldrig haft något som liknar jämlikhet i det militära. Tvärtom genomsyras kasernerna av en anda av total avsaknad av alla rättigheter. Soldaten från arbetarklassen eller från bondeståndet är fullständigt försvarslös. Man trampar på hans människovärde, man plundrar honom och slår honom om och om igen – det är vad han hela tiden får stå ut med. De med inflytelserika förbindelser och pengar åtnjuter privilegier och undantag. Därför är det inte förvånande att denna våldets och tyranniets skola kan vara ett straff, till och med ett mycket strängt straff, som nästan innebär att man berövas alla rättigheter. Regeringen tror att den kommer lära ”rebellerna” disciplin i denna skola. Men misstar den sig inte i sina beräkningar? Kommer inte denna ryska militärtjänstskola att bli en revolutionens militärskola? Alla studenter är naturligtvis inte starka nog att klara sig igenom hela exercisen. Några kommer att brytas ner under den tunga bördan och stupa i strid med militärmyndigheterna. Andra, de svaga och slappa, kommer att skrämmas till lydnad av kasernerna. Men det kommer att finnas de som härdas och vars insikt fördjupas och som tvingas att tänka efter och verkligen uppleva sin längtan efter frihet. De kommer själva att få erfara tyranniets börda när deras människovärde helt utlämnas åt en kaserngårdssergeant, som ofta avsiktligt roar sig med att plåga ”studenter”. De kommer att med egna ögon få se hur vanligt folk har det. Deras hjärtan kommer att brista vid åsynen av det tyranni och våld som de tvingas att bevittna varje dag. De kommer att förstå att de orättvisor och obetydliga grymheter som studenterna utsätts för endast är droppar i den ocean av förtryck som folket tvingas att stå ut med. De som förstår detta kommer att, när de lämnar militärtjänsten, avlägga ett Hannibalslöfte⁵ om att kämpa med folkets avantgarde för hela folkets befrielse från tyranniet.

Detta nya straffs förnedrande karaktär är inte mindre kränkande än dess grymhet. Då regeringen tillkännager att studenterna som protesterade mot laglösheten bara är bråkmakare – på samma sätt som den tillkännagav att de förvisade strejkande arbetarna var personer med en

³ Dessa ord tillskrivs överste Skalozub en person i Gribojedovs komedi *Gore ot uma* (Förstånd ger olycka).

⁴ ”Gröna gatan” – ett kroppsstraff som användes i den feodala ryska armén. Offret, som hade händerna bakbundna till ett gevär fick ”springa gatlopp” mellan rader av soldater som slog honom med käppar och grönt ris. Straffet användes allmänt särskilt under Nikolaj I:s regeringstid (1825-55).

⁵ *Hannibalslöfte* – anspelar på Hannibal, generalen från Kartago som svor på att fortsätta kampen mot Rom ända till sina döddagar.

lastbart uppförande – så har den därmed utmanat alla som fortfarande har en känsla för anständighet. Läs regeringsuttalandet. Det är fyllt med sådana ord som oordning, bråk, våldsdåd, skamlöshet, tygellöshet. Å ena sidan talar det om kriminella politiska avsikter och politisk protestlust, å andra sidan förtalar det studenterna och kallar dem för rena bråkmakare, som måste disciplineras. Detta är ett slag i ansiktet på den allmänna ryska opinion, vars sympati för studenterna regeringen är väl medveten om. Det enda riktiga bemötande som studenterna kan göra är att verkställa Kiev-studenternas hot att organisera en beslutsam generalstrejk bland studenterna på alla högre utbildningsanstalter, som stöd åt kravet att avskaffa 1899 års Provisoriska ordningsstadga.

Men det är inte bara studenter som måste bemöta regeringen. Genom regeringens eget uppträdande har händelsen blivit något mycket mer än enbart en studentangelägenhet. Regeringen vänder sig till den allmänna opinionen, som om den skröt med straffets hårdhet och gjorde narr av alla frihetssträvanden. Alla medvetna element bland alla befolkningsskikt måste anta denna utmaning om de inte vill sjunka ner till den nivå, där stumma slavar befinner sig och i tysthet uthärdar alla förolämpningar. I ledningen för dessa medvetna element står de avancerade arbetarna och de socialdemokratiska organisationer som oskiljaktigt förenade är förenade med dem. Arbetarklassen är ständigt utsatt för ojämförligt större orättvisor och förolämpningar från den polisiära laglöshet, som studenterna nu kommit i så stark konflikt med. Arbetarklassen har redan påbörjat kampen för sin befrielse. Den måste komma ihåg att denna stora kamp innebär stora förpliktelser. Den kan inte befria sig själv utan att samtidigt befria hela folket från tyranniet. Det är dess plikt att svara på varje politisk protest och på alla sätt stödja denna protest. De bästa representanterna för våra utbildade klasser har bevisat – och bekräftat detta med blodet från tusentals revolutionärer som torterats till döds av regeringen – visat sin förmåga och beredskap att frigöra sig från det borgerliga samhällets inflytande och sluta upp bakom socialisternas led. Den arbetare som likgiltigt kan se på, när regeringen sänder sina soldater mot studenterna är ej värdig att kalla sig socialist. Studenterna kom till arbetarnas hjälp – arbetarna måste komma till studenternas hjälp. Regeringen vill lura folket när den förkunnar att ett försök till politisk protest blott och bart är bråk. Arbetarna måste göra det allmänt känt och förklara för massorna att detta är lögn, att den verkliga härden för våld och tygellöshet är den enväldiga ryska regeringen, det polisiära och ämbetsmannamässiga tyranniet.

De lokala socialdemokratiska organisationerna och arbetarorganisationerna måste bestämma hur denna protest skall organiseras. Den mest praktiska formen är att ge ut flygblad och ordna möten. Till dessa möten bör så många samhällsklasser som möjligt inbjudas. Det vore emellertid önskvärt att på sådana platser där starka och väl etablerade organisationer finns försöka sig på en mer omfattande och öppnare protest, i form av offentlig demonstration. Demonstrationen som organiserades den 1:a december förra året utanför tidningen *Juznyj Krajs*⁶ lokaler i Charkov, är ett gott exempel på en sådan protest. Man firade den smutsiga tidningens jubileum, denna tidning som hetsar mot allt som strävar efter ljus och frihet och som glorifierar varenda råhet som regeringen gör sig skyldig till. Den stora skara som samlats framför *Juznyj Kraj* rev högtidligt sönder tidningsexemplar, knöt tidningar runt hästsvansar, svepte dem omkring hundar och kastade stenar och stinkbomber, som innehöll svavelväte på fönstren och skrek: ”Ner med den korrupta pressen!” Den typen av firande förtjänar inte bara korrupta tidningar utan också våra regeringstjänstemän. Om de så bara ytterst sällan firar sina officiella åminnelse dagar, så förtjänar de att ständigt ”firas” av folkets vedergällning. Varje

⁶ *Juznyj Krai (Södra regionen)* – en dagstidning som grundades i Charkov 1880 och behandlade sociala, litterära och politiska problem. Tidningen publicerades och redigerades av A. A. Yuzefovitj om var en extrem reaktionär, med konservativa, rojalistiska ståndpunkter.

manifestation av regeringens tyranni är ett legitimt skäl för en sådan demonstration. Folket får inte låta regeringens tillkännagivande om bestraffning av studenterna bli obesvarat.

Skriven januari 1901

Ffg publicerad i februari 1901 i *Iskra* nr. 2

Översättning (från engelska, *Collected Works* vol 4, s. 414-419): Martin Fahlgren